

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Република Србија Министарство финансиј

«Зеленое» бюджетирование

Реформы в сфере государственных финансов как предпосылка к внедрению практики «зеленого» бюджетирования

- Программно-целевой бюджет
- Программа среднесрочных расходов
- Разработан информационный инструментарий для бюджетного планирования и прогнозирования

«Зеленый» бюджет: баланс между финансами и устойчивостью

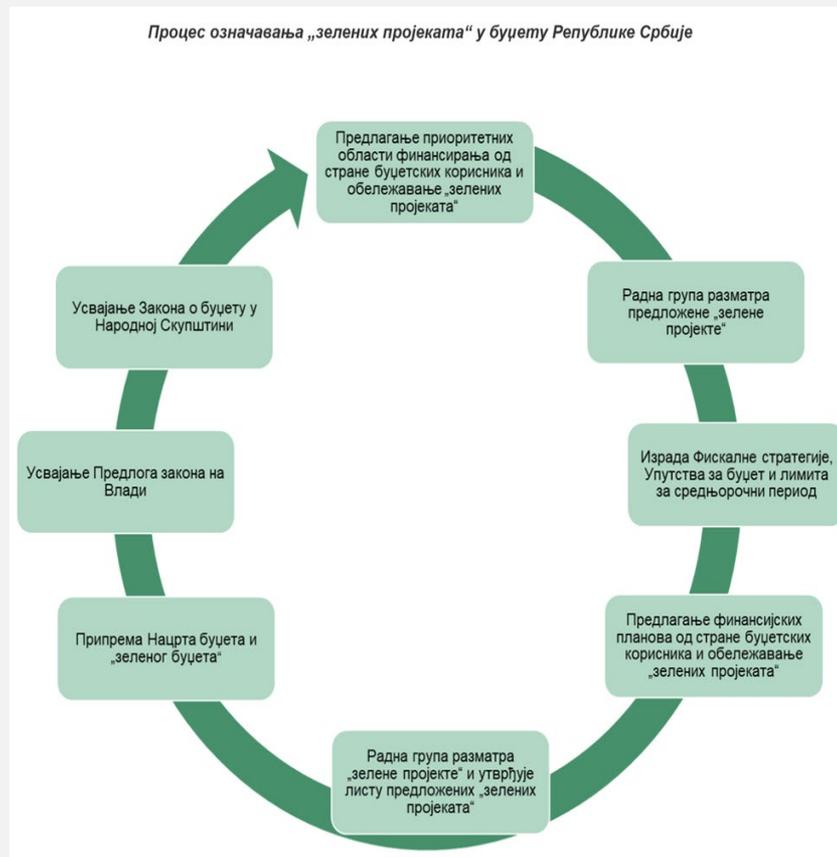

Процес внедрения «зеленого» бюджетирования

Этапы внедрения «зеленого» бюджетирования:

- Формирование рабочей группы по «зеленому» бюджетированию
- Разработка «дорожной карты»
- Создание методологии
- Обязательное применение положения закона о бюджетной системе (ZoBS)
- Маркировка на этапе определения приоритетных направлений финансирования (ПНФ)
- Разработка инструментов для сбора дополнительной информации
- Маркировка на этапе представления бюджетополучателями своих финансовых планов
- Проверка маркированных проектов членами рабочей группы
- Подготовка «зеленого» бюджета как приложения к комплекту бюджетной документации
- Контроль за исполнением

Дилеммы в ходе разработки методологии

- Критерии для маркировки?
- Уровень маркировки – программа, ПМ/П (программные мероприятия/проект), экономическая классификация?
- Охват методологии – применяется ли ко всем бюджетополучателям, и если да, то включать ли их всех немедленно? Методология применяется ко всем прямым и косвенным бюджетополучателям Республики Сербия.
- Контроль за исполнением?

Критерии маркировки - таксономия ЕС и «зеленый список» ЕС

Смягчение изменения климата

Адаптация к изменению климата

Устойчивость и защита водных и морских ресурсов

Переход к экономике замкнутого цикла

Предотвращение загрязнения и борьба с ним

Защита и восстановление биоразнообразия и экосистем

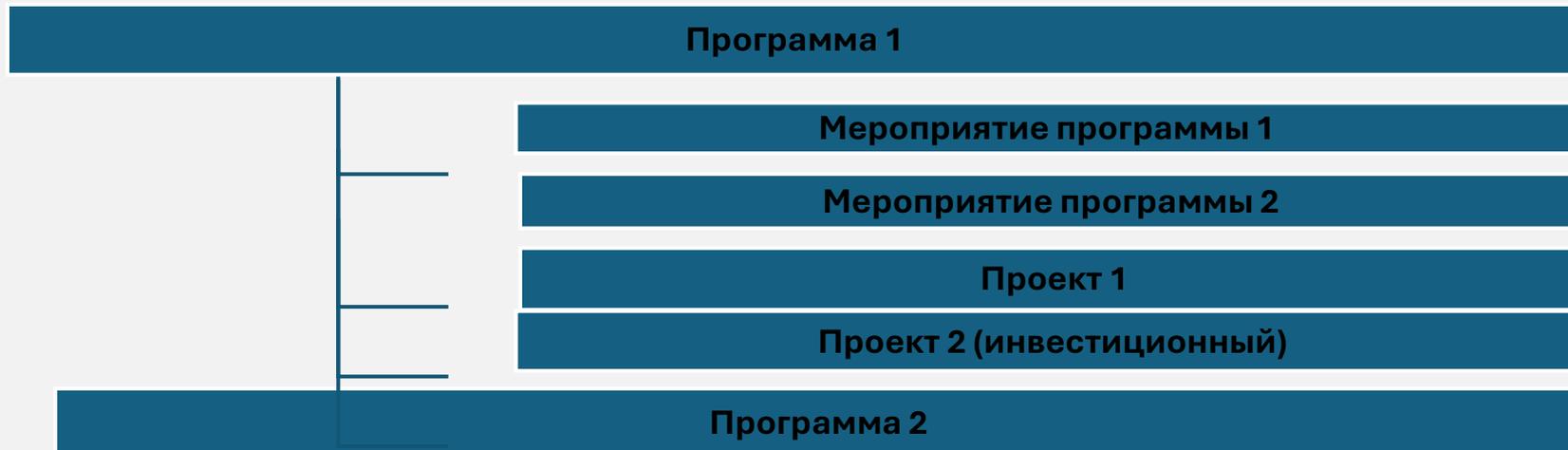
«**Зеленый список**» ЕС: сначала применялась «легкая» маркировка, т.е. маркировались только благоприятные статьи, которые четко соотносятся с секторами и категориями в «зеленом» списке ЕС.

«Зеленый список» включает в себя перечень статей бюджета, чистое воздействие которых на окружающую среду можно считать «зеленым», и в целом следует уровням классификации, которые используются в Классификации функций государства.

«Зеленый список» включает перечень стратегических целей, которые явным образом благоприятно сказываются на состоянии окружающей среды.

Уровни маркировки

Класс и подкласс	Нейтральный по определению	Отмечено в 2025 ф.г.	Отмечено в 2026 ф.г.	Отмечено в 2027 ф.г.
Класс 400000: Текущие расходы		•	•	•
410000) Расходы на оплату труда	•			
440000) Оплата процентов и связанных с ними расходов по займам	•			
470000) Социальное страхование и социальная защита	•			
Класс 500000: Расходы на приобретение нефинансовых активов		•	•	•

Рабочая группа по «зеленому» бюджетированию

- Была сформирована рабочая группа для подготовки методологии.
- В ее состав входят представители Министерства финансов, Министерства строительства, транспорта и инфраструктуры, Министерства энергетики и горнодобывающей промышленности и Министерства сельского хозяйства.
- Выполнен анализ предложенных «зеленых» проектов.
- Перечень «зеленых» проектов пересмотрен.
- Подготовлен «зеленый» бюджет.

Реализована маркировка новых проектов в системе подготовки бюджета, разработан дополнительный инструмент для «зеленых» проектов

- Бюджетополучатель маркирует проект в системе как «зеленый».
- Таблица для внесения дополнительных данных о «зеленом» проекте (первоочередная цель, второстепенная цель, соответствие «зеленому списку», пояснения и т.д.) включается в финансовый план как отдельное приложение.

редакция	глава ДКС	номер ДКС	наименование корневика	фискальный код	шифр программы	наименование программы	ПФП/ПУ	наименование проекта	Применим ли ЗПС на кой се обави (проектна обави)	Применим ли ЗПС на кой се обави (проектна обави)	Секундарни објави ЗПС на кой се обави (проектна обави)	Секундарни објави ЗПС на кой се обави (проектна обави)	Одговарајући доминантни објави (проектна обави)	Извор категорија за зелено обави	Специфични критеријуми за обави (у зеленом листу)	Иницијални подаци о обави (у зеленом листу)	Пројекат је у складу са законима и пројекат за уградњу јединице инвестиција	Уеза за национални објави ЗПС	Зелени објави и индикатори за уградњу програмских бодова	Додатно објави описи постојећих објави	Страна	
									објави и притока услуга на ЗПС			критеријуми за означавање			капитални пројекти		мониторинг					
25	0	1650	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	Управљање заштитом животне средине	0004	Подстицање са упробојем еколошког приватизационог сектора	Спрејавије и контрола загађења	Да	подстицање еколошког приватизационог сектора транспорта, општег и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Енергетика енергетике и трансформационе енергетике од обновљивих извора енергетике за приватизационог сектора	Не	Пројекат је у складу са законима и пројекат за уградњу јединице инвестиција	Уеза за национални објави ЗПС	Да	У оквиру пројекатне активности спроводе се субвенционисане изградње нових постројења која имају искључиво еколошку функцију у оквиру Програма заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022-2025 године са		Страна
25	0	1650	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	Управљање заштитом животне средине	4008	Снабдевање загађењем ваздуха у Србији и изградња нових	Спрејавије и контрола загађења	Да	подстицање алтернативних извора енергије, пројекатне изградње и општег и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Ваздух и климатичке промене ваздуха и општег и контрола загађења	Не	Пројекат је у складу са законима и пројекат за уградњу јединице инвестиција	Уеза за национални објави ЗПС	Да	Овај пројекат се финансира из средстава из буџета општина и локалних самоуправа у оквиру средстава, прени остварених у периоду од 2022-2025 године са	Циљеви ЗПС за зелену таксономију (колоне 4 и 5)	
25	0	1650	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	Управљање заштитом животне средине	4000	Заштита и очување вода као природног ресурса	Одговорност за заштита водних ресурса	Да	Општег и очување вода као природног ресурса	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Земљиште, подложне воде и изворни водни тела	Не	Пројекат је у складу са законима и пројекат за уградњу јединице инвестиција	Уеза за национални објави ЗПС	Да	Овај пројекат се финансира из средстава из буџета општина и локалних самоуправа у оквиру средстава, прени остварених у периоду од 2022-2025 године са	Убавијавије климатских промена	
25	0	1650	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	Управљање заштитом животне средине	4012	Набавка, замена, реконструкција и санација инсталација за грејање	Спрејавије и контрола загађења	Да	подстицање алтернативних извора енергије, пројекатне изградње и општег и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Ваздух и климатичке промене ваздуха и општег и контрола загађења	Не	Пројекат је у складу са законима и пројекат за уградњу јединице инвестиција	Уеза за национални објави ЗПС	Да	Овај пројекат се финансира из средстава из буџета општина и локалних самоуправа у оквиру средстава, прени остварених у периоду од 2022-2025 године са	Одговорност за заштита водних морских ресурса	
25	0	1650	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0405	Заштита природе и климатске промене	0002	Подстицање програма управљања заштитом природе и климатске промене од националног интереса	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Биодиверзитет и природне екосистеме/Заштита и обнова екосистема/Подножаја за заштиту природе	Не	Пројекат је у складу са законима и пројекат за уградњу јединице инвестиција	Уеза за национални објави ЗПС	Да	Овај пројекат се финансира из средстава из буџета општина и локалних самоуправа у оквиру средстава, прени остварених у периоду од 2022-2025 године са	Адапација на климатске промене	
25	0	1650	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0405	Заштита природе и климатске промене	0004	Поштривање у циљу заштите и очувања природног биодиверзитета	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Поштривање у циљу заштите и очувања природног биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Биодиверзитет и природне екосистеме/Заштита и обнова екосистема/Подножаја за заштиту природе	Не	Пројекат је у складу са законима и пројекат за уградњу јединице инвестиција	Уеза за национални објави ЗПС	Да	Овај пројекат се финансира из средстава из буџета општина и локалних самоуправа у оквиру средстава, прени остварених у периоду од 2022-2025 године са	Спрејавије и контрола загађења	

Подготовлен «зеленый» бюджет

ЗЕЛЕНИ БУЏЕТ

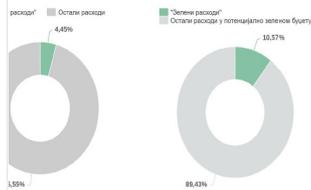

„зелених пројеката“ су обухваћени корисници буџета Републике Србије. У 5. години, укупно је 4 министарства означило своје програмске активности и „зелене“.

025. години, означене су само повољне ставке, односно расходи који се налазе сти ЕУ а чији се нето утицај на животну средину може сматрати „зеленим“. ичавља лије обухватио негативне (односно, „често“) ставке или комбинације мају позитиван утицај на поједине, а негативан на друге димензије заштите ине). Део расхода је по својој економској природи, сврстан у неутралне, иди који нису означени као зелени, сматрају се неопозитивним ставкама. У стусима, очекује се проширивање обима означавања расхода у складу са

лије нису укључени расходи који се односе на расходе за запослене, социјална менске трансфере општинама и градовима, трансфере организацијама дјатног осигурања, новчане казне и пенале, камате, текућу буџетску резерву, аранџима који се не могу посматрати у контексту зелених расхода јер финансирање надлежности или законску обавезу и та средства нису за избор да ли ће бити одређена за „зелене пројекте“ или не. Ови расходи не неутрални и представљају око 53% укупних расхода буџета Републике. Од ода буџета за 2025. годину као зелени је означено 4,45% док од укупних отенцијално могу бити зелени у буџету за 2025. годину као зелени је означено

ри у буџету

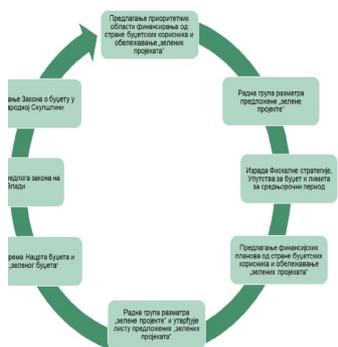
текао утицај о величини буџетских средстава која се сматрају „зеленим“ еђене са чланцима ЕУ и земљама ОЕЦД:

иначавања „зелених пројеката“ у буџету Републике Србије

иначавања пројеката и програмских активности у складу са критеријумима из ије, извршили су корисници буџета у СПИРИ систему као део процеса и предлога приоритетних области финансирања за период 2025-2027. Други круг је спроведен прелиминарним представљањем финансијских планова буџетских корисника 025-2027. За потребе образложења означавања, корисницима је пружена стручна и подршка на изради допуних информација на основу којих је дорађена листа пројеката чије су се стекли услови за означавање зелених пројеката у оквиру листу Републике Србије за 2025. годину.

иначавања зелених пројеката у систему СПИРИ и попуњавања додатних ја о зеленим пројектима у прилогу 10. Међуреорна радна група за реформу ливација ради остваривања циљева „зелене агенде“ анализира је предложене листе пројеката и утврдила коначну листу испих. У раду Радне групе поред два финансијера учествују представници најважнијих ресорних министарстава и листе животне средине, као што су Министарство заштите животне средине, тво рударства и енергетике, Министарство грађевине, саобраћаја и ктуре и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и други.

Процес означавања „зелених пројеката“ у буџету Републике Србије

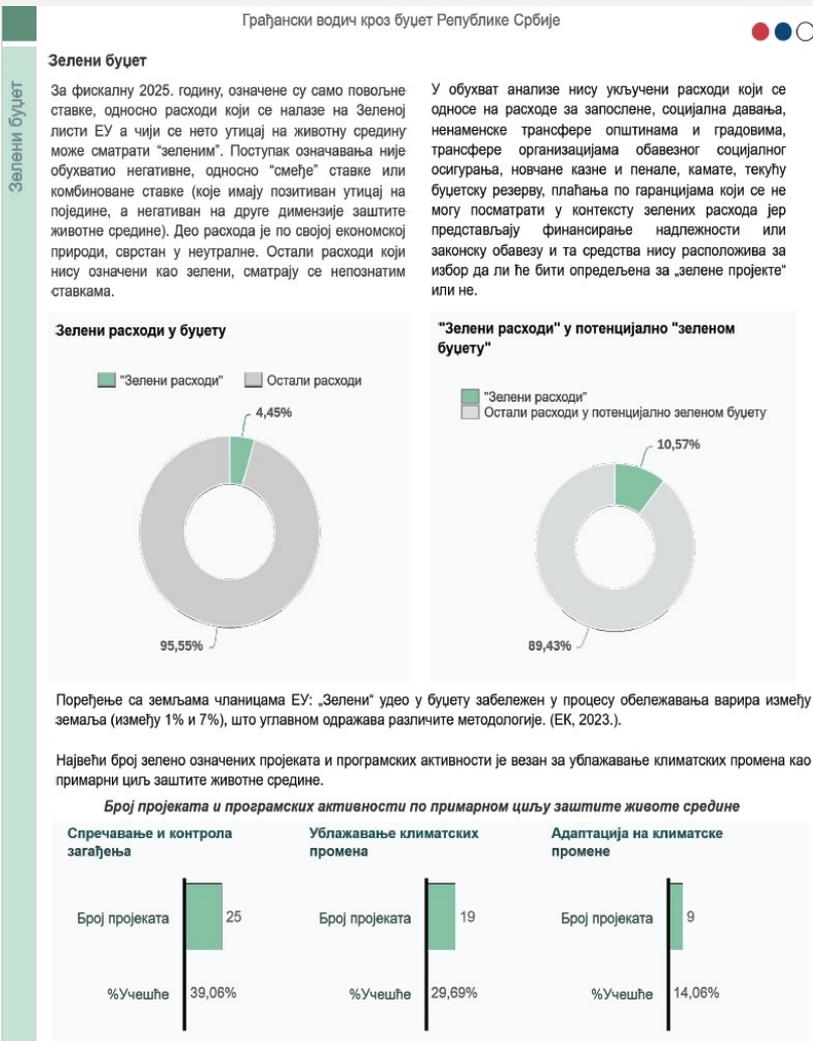

ПРИЛОГ 1А – СПИСОК ЗЕЛЕНИХ ПРОЈЕКТА

број	назив корисника	Шифра Програма	назив програма	ИД/П/И	назив пројекта	Примарни циљ заштите животне средине	Примарни циљ усклађен са ДНШН принципном (ДД/НС)	Опциоанални додатни циљ утицај примарног циља на ЈИС	критеријум за означавање	Специфични критеријуми за означавање са Зелене листе	веза са националним циљем заштите животне средине	износ планиран у буџету за 2025. годину
25	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	0014	Подстицаји за куповину електричних приватних возила	Спречавање и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Енергетска ефикасност и транзиција (Смањене зависности од фосилних горива/подршка за приватноглас електричних аутомобила	Закон о заштити животне средине, Уредба о условима и начину спровођења субвенционисане куповине нових возила која имају искључиво електрични погон Програм заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022-2030 године са Анципним планом	170.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	4006	Смањене загађења ваздуха у Србији из индивидуалних извора	Спречавање и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Ваздух и клима/пречишћавање ваздуха и смањење загађења/подршка	Програм заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022-2030 године са Анципним планом, Стратегија нискоугљеничног развоја, Закон о климатским променама, Закон о заштити ваздуха	130.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	4010	Заштита и очување вода као природних ресурса	Одрживост и заштита водних и морских ресурса	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Земљиште, подземне воде и изворници/чишћења тла и водних тела	Закон о заштити животне средине Закон о водама, Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034 године,	30.000.000
16	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	4017	Набавка зелених возила у институцијама и приватним предузећима за градње	Спречавање и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Ваздух и клима/пречишћавање ваздуха и смањење загађења/подршка	Закон о заштити животне средине, Закон о заштити ваздуха, Програм заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022-2030 године са Анципним планом, Стратегија нискоугљеничног развоја, Закон о климатским променама,	340.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0435	Заштита природе и климатске промене	0002	Подстицаји за програме управљања заштитним природним добрима од националног интереса	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Биодиверзитет и природни екосистеми/Заштита и обнова екосистема/Подстицаји за заштитну природу	Закон о заштити природе, Уредба о распореду и коришћењу средстава за субвенционисане заштитне природне добара од националног интереса за категорију I категорије	550.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0435	Заштита природе и климатске промене	0004	Пошумљавање у циљу заштите и очувања природног биодиверзитета	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Биодиверзитет и природни екосистеми/Заштита и обнова екосистема/Подршка за заштитну природу	Закон о заштити природе, Закон о заштити животне средине, Закон о националним парковима,	150.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0435	Заштита природе и климатске промене	4009	Очување и заштита земљишта као природног ресурса	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Земљиште, подземне воде и изворници/чишћења тла и водних тела /подршка	Црвени основ закон о заштити животне средине, закон о заштити земљишта	66.000.000
										Пројекат партнерских градова Министарства заштите животне средине и Министарства заштите животне средине		

«Зеленый» бюджет в Руководстве по бюджету для граждан

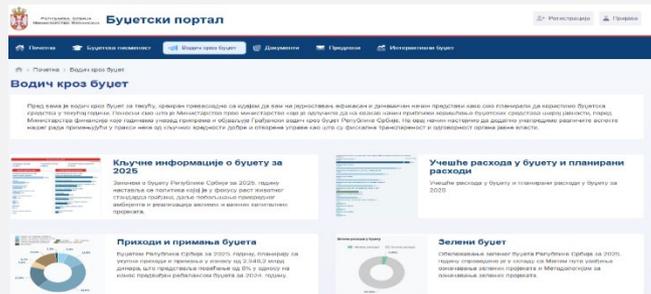
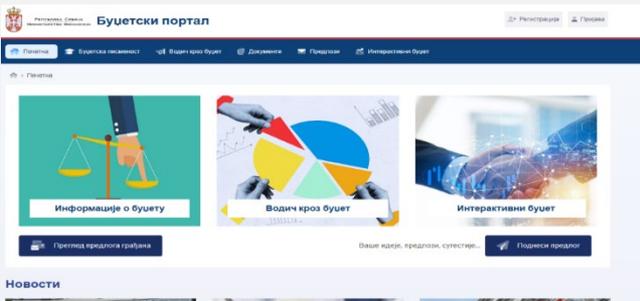

- Грађански буџет укључује у себе **раздел, посвећен „зеленом“ буџету.**
- Предусмотрен **обзор „зелених“ расхода** у буџетима, указано число пројеката и програмских мера, основна циљ која – **заштита околине.**
- Такође садржи **појашњење** за грађане о томе, како се **маркирају** расходи, и како се **анализирају.**

Дальнейшие шаги

- Размещение информации на интернет-портале, посвященном участию граждан в бюджетном процессе

- Повышение компетенций сотрудников бюджетополучателей в части соблюдения положений Методологии для маркировки «зеленых» проектов;
- Повышение компетенций работников бюджетного сектора в интересах совершенствования процесса посредством предоставления рекомендаций по более эффективной маркировке «зеленых проектов» и определению информации по программе;
- Совершенствование компетенций рабочей группы в части проверки (верификации) проектов, маркированных как «зеленые».
- Пересмотр Методологии
- Вовлечение других уровней государственного управления в процесс зеленого бюджетирования